

Om Peter Petersen Fræhr (D2-a) og Hustru Marie født Gjørding.

Lidt om mine Bedsteforældres Liv og Levned

Fortalt af Sønnesønnen Lydik Frehr (F1-c)

Vi Brødre har haft den Oplevelse i Modsætning til vore Kusiner i Vonsild og Sommersted, at vokse op i nær Tilknytning til vore Bedsteforældre og det gamle nuafhændede Hjem.

Som Børn lagde vi ofte. Vejen om ad den lille Gyde, som Onkel Niels (gift med Faster Petrea, E2 - c. engang saa træffende døbte: " Petersillegade" ! -

Vore besøg hos de gamle gjaldt vistnok et dulgt Ønske om at Bedstefar vilde lukke op tor sin fedtede Harmonikapung, hvorfra han undertiden fandt en Kobberskilling frem til os.

Eller at Bedstemor vilde række os en af hendes Smaakager, som fandtes i en grønlakeret firkantet Blikdaase, som stod naa en Hjørnehylde i Stuen.

- Der var hjemlig Hygge og en underlig fjern Verdensstemning under det lave Stuetag, som var overtrukket med malet Pap - -

Allerede naar man kom ind ad Døren, ad den smalle okkerfarvede Forstue med Cementgulv mærkedes et Pust af Ælde, - vore Bedsteforældres Hus ! -

Lige til venstre gik en smal Dør ind til Spisekammeret, foran gik Døren ind til det lille Køkken og til højre fandtes Dagligstuen.

Om Vinteren mærkedes svag Tørverøg fra Kakkellovnen. Væggene var oliemalet i svagt grønt, to smaa Vinduer med Tyllsgardiner og Urtepotter i Vindueskarmen vendte mod Syd. En lille smal Dør til højre gik ind til Sovegemakket, som bestod af en meter smal gang ud mod et lille Vindue, med to faste Sengesteder opredt paa Sengehalm ud til Siderne. Væggene var hvidkalket og ned fra Loftet hang over hver Seng en Snor med et Haandgreb, som var ret almindelig dengang. Det var ligesom denne praktiske Foranstaltning, som nu helt er forsvunden, hørte med til de gamles Sengeleje dengang.

Dagligstuen var, som alt andet, meget spartansk møbleret, her skete ingen Fornyse af Bohave eller Skilderier - men der var rent overalt hvor Bedstemoder havde sin Færden.

Midt i Stuen fandtes et Bord med Voksdug paa. Imellem de to Vinduer en lille læderbetrukket Sofa. Til venstre, foran et mindre Skrivebord med opsats, stod en Træstol med Træarm læn og tovflettet Sæde. her havde Bedstefar sin Plads! Han sad altid med Ryggen mod Vinduet. Lige til venstre af Indgangsdøren fandtes et lav mørkbrunt Træskab, hvor man opbevarede lidt Kaffeservice m.m.

Ovenover hængte en hjemmelavet Boghylde med lidt Bøger, mest gamle Eksemplarer af den sønderjydske Almenak, Salmebog, samt Bibel.

Bestemoders Plads var til højre, lige foran den lille Sovekammerdør, hvor hun ofte sad og spandt paa sin Rok. (Rokken er i dag i Sønesønnen Hans Gørding Fræhr(F3 - b.) Eje.Ligesom han ogsaa pietetsfuld opbevarer hendes Manglebrædt.)

Belysningen var endnu indtil 1. Verdenskrig 1914/18 Petroleum. Gulvbelægningen var Brædder, der var mørke af Elde og gammel Fernis.

Til venstre ,førte en Dør ind til den fine Stue, som kun blev taget i Brug ved festlige Lejligheder. Væggene var her beklædt med falmede, lidt lasede Tapeter- og man mærkede en Lugt af indestængt Fugtighed. - Et Bord med Stole og den uundværlige Kommode med hvidt broderet Løber med gamle Familieportrætter og Nipsgenstande paa udgjorde Møbleringen. Paa Væggen hang der to Gipsafstøbninger af Billedhuggeren Berthel Thorvaldsen' " Natten " og " Dagen ". Disse to Platter hænger i dag i Entreen i mit Hjem. Ellers var det smaat med Udsmykningen, kun enkelte Højskolebilleder fra Tante Ane (E2-a) og Onkel Peter (E2-e) Ungdomstid, tilligemed Soldaterbilleder af Onkel Niels (gift m. Tante Petrea (E2-C) og min Far (Andreas P. Frehr. (E2-b) mødte Tilskuernes Blikke.

Selv fattede jeg næppe dengang, at ogsaa de havde oplevet en Dreng- og Ungdomstid - omkring det gamle hjem.

Toftlund i Efteraaret 1957.

Lydik Frehr.

